

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ DE SISTEM CONSULTAREA, ADRESAREA ȘI EXAMINAREA LA COMITETUL DE ETICĂ (BIOETICĂ)

Chișinău 2025

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nrt. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Nume și Prenume	Funcție	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5
1.1	Elaborat	Zaporojan Ghenadie	Vicedirector medical		
1.2	Verificat	Rotundu Doina	Șef serviciul Managementul Calității Serviciilor Medicale		
1.3	Aprobat	Bucinschi Iurii	Director IMSP DRN	28.05.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

Nrt. crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1	Ediția 1			
2.2	Revizia 2			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

	Scopul difuzării	Ex-ar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1	Informare	1	Administrație	Director IMSP DRN	Bucinschi Iurii		
3.2	Aplicare Informare	2	Administrație	Vicedirector medical IMSP DRN	Zaporojan Ghenadie		

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

3.3	Aplicare, Informare	3	Administrație	Asistenta principală	Curoșu Galina		
3.4	Informare Distribuire Evidență Arhivare	4	Serviciul de Management al Calității serviciilor medicale	Șef serviciu	Rotundu Doina		
3.5	Aplicare, Informare	5	Serviciul Juridic și achiziții publice	Șef serviciu Jurist	Radu Gheorghe		
3.6	Aplicare, Informare	6	Serviciul de PIAAM	Șef serviciu	Bejenari Nichita		
3.7	Aplicare, Informare	7	Camera de gardă	Asistenta principală	Curoșu Galina		
3.8	Aplicare, Informare	8	Secția TI	Șef secție	Tîrșu Victor		
3.9	Aplicare, Informare	9	Secția №1	Șef secție	Cuznețov Serghei		
3.10	Aplicare, Informare	10	Secția №2	Șef secție	Aliona Chifiriuc - Corotaev		
3.11	Aplicare, Informare	11	Secția №3	Șef secție	Marandici Alexandru		
3.12	Aplicare, Informare	12	Secția №4	Șef secție	Rotaru Maria		
3.13	Aplicare, Informare	13	Secția Dispensar	Șef secție	Oprea Petru		
3.14	Aplicare, Informare	14	Cabinetul TS	Medic cabinet	Fiodorova Lilia Iana Bodiul		
3.15	Aplicare, Informare	15	Centrul de Reabilitare a persoanelor ce suferă de narcomanie	Șef centru	Ovcearenco Aliona		
3.16	Aplicare, Informare	16	Cabinet examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei	Medic narcolog	Roșior Gheorghe		

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

3.17	Aplicare, Informare	17	Comisia narcologică specială	Președinte comisie	Rusu Stela		
3.18	Aplicare, Informare	18	Staționar de zi	Medic staționar de zi	Timuș Svetlana Fiodorova Lilia		
3.19	Aplicare, Informare	19	Laborator clinico- diagnostic	Șef laborator	Rotari Victor		
3.20	Aplicare, Informare	20	Farmacia	Farmacist- diriginte	Chilinciuc Alexandru		
3.21	Aplicare, Informare	21	Secția informatică și statistică medicală	Șef secție	Paciu Eudochia		
3.22	Aplicare, Informare	22	Cabinet consultativ	Vicedirector medical IMSP DRN	Zaporojan Ghenadie		
3.23	Informare	23	Serviciul de presă și secretariat	Șef secție	Bruma Maria		

4. Scopul procedurii.

Prezenta procedură stabilește modul de consultare, adresare, examinare și raportare a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie la locul de muncă și reglementează:

- 1) Principii care urmează a fi respectate;
- 2) Modalități de sesizare și înregistrare a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie;
- 3) Rolul și atribuțiile la înregistrarea, raportarea și examinarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie;
- 4) Măsurile de protecție a persoanei care a depus plângere cu referire la faptele de încălcare a Codului de Etică și Deontologie.

Scopul procedurii este de a proteja angajații/salariații IMSP Dispensarul Republican de Narcologie, inclusiv care activează în bază de contract, altul decât contractul individual de muncă, care efectuează

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

voluntariat, stagiul sau care sunt detașați, pacienții și alte persoane care interacționează cu sistemul medical și a asigura un mediu etic și deontologic, prin crearea unor mecanisme eficiente de sesizare, examinare și raportare a cazurilor.

5. Domeniul de aplicare a procedurii operaționale.

Prezenta Procedură este obligatorie pentru persoanele ce activează în cadrul IMSP DRN, inclusiv cele care desfășoară activitatea în baza de contract individual de muncă, care efectuează voluntariat, stagiul sau care sunt detașați. În sensul prezentei proceduri, răspunderea disciplinară nu înlătură răspunderea civilă, contravențională sau penală a persoanei pentru faptele de încălcare a Codului de Etică și Deontologie.

Prezenta Procedură Operațională se aplică pentru cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, care apar în legătură cu acordarea serviciilor medicale sau care rezultă din activitatea de muncă, în următoarele condiții:

1. La locul de muncă, inclusiv în spațiile publice și private, atunci când acestea constituie locul de muncă;
2. În locurile, unde angajații IMSP DRN, inclusiv care activează în bază de contract, altul decât CIM, ce efectuează voluntariat, stagiul sau care sunt detașați, petrec pauza de masă, se odihnesc, mănâncă sau folosesc grupurile sanitare, instalații pentru spălare și vestiarele;
3. Pe durata delegărilor, deplasărilor, instruirilor, evenimentelor sau activităților în interes de serviciu, inclusiv în timpul deplasării spre locul de muncă;
4. Prin intermediul comunicărilor legate de realizarea atribuțiilor de serviciu, inclusiv cele efectuate prin tehnologia informației și comunicațiilor;
5. În spațiile de cazare puse la dispoziție în interes de serviciu;
6. În alte cazuri similare.

6. Documente de referință aplicabile procedurii operaționale:

- SR EN ISO 9001:2008, actualizat în 2015 – Sistem de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază;
- SR ISO IWA 1:2009 - Sisteme de management al calității. Linii directoare pentru îmbunătățiri de proces în organizațiile de servicii de sănătate;
- SR CEN/TS 15224:2007 - Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001;
- SR CEN/TS 15224:2013 - "Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea EN ISO 9001:2015".
- SR EN 15224:2017 - Prezentul standard urmărește să specifice și să completeze cerințele din EN ISO 9001:2015 pentru specificul condițiilor din îngrijirea sănătății, unde se furnizează în principal servicii și unde clienții sunt în principal pacienți.

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

6.1 Reglementări internaționale:

- Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 pentru egalitatea de tratament în ocuparea forței de muncă.
- Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 egalității de șanse și tratament între femei și bărbați în ocuparea forței de muncă
- Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 pentru îmbunătățirea sănătății și securității lucrătorilor la locul de muncă.
- Acordul-cadru european privind hărțuirea și violența la locul de muncă (2007)
- Convenția OIM nr. 190 privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii (ratificată de RM, în vigoare din 19 martie 2025)

6.2 Reglementări naționale:

- Constituția Republicii Moldova art. 24 alin. (1)
- Codul Penal nr. 985/2002 (actualizat)
- Codul Contravențional nr. 218 din 24.10.2008
- Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (actualizat)
- Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității
- Legea nr. 186/2008 privind securitatea și sănătatea în muncă
- Legea nr. 5 din 09.02.2006 Cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați
- Legea Republicii Moldova nr.263 din 27.10.2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului;
- Legea Republicii Moldova nr. 330 din 09.11.2023 pentru modificarea Legii nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului;
- Hotărârea Guvernului RM Nr. 192 din 24.03.2017 cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului;

6.3 Reglementări secundare:

- Ordinul MS nr.1038 din 23.12.2016 Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evaluare a indicatorilor de performanță a activității instituției medico-sanitare publice și Listei indicatorilor de performanță a activității instituției medico-sanitare publice.
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 470 din 26.05.2023 „Cu privire la evaluarea indicatorilor de performanță ai activității instituției medico-sanitare publice”;
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 532 din 13.06.2023 „Cu privire la modificarea anexei nr. 2 al ordinului nr. 470/2023”.

6.4 Reglementări interne:

- Organigrama IMSP Dispensarul Republican de Narcologie;
- Regulamentul de organizare și funcționare al IMSP Dispensarul Republican de Narcologie;
- Regulamentele interne ale structurilor organizatorice ;
- Ordinul IMSP DRN nr.21 din 10.02.2023 ”Cu privire la aprobarea Regulamentului intern al IMSP Dispensarul Republican de Narcologie”;

6.5 Alte documente de referință: nu este cazul

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

7. Definiții și prescurtări ale termenilor utilizați în procedură.

7.1 Definiții ale termenilor:

Nr. Crt.	Termenul	Definiția și/sau dacă este cazul, actul care definește termenul
7.1.1.	Procedură operațională	Procedură care descrie o activitate sau un proces care se desfășoară la nivelul unuia sau mai multor compartimente la nivel de o IMS.
7.1.2.	Ediția unei proceduri operaționale	Forma inițială sau actualizată (redactată), după caz, a unei proceduri operaționale, aprobată, difuzată și aplicată, conform legii.
7.1.3	Revizia în cadrul unei ediții	Acțiunile de modificare, adăugare sau altele asemenea, după caz, a uneia sau a mai multor componente ale unei ediții a procedurii operaționale, acțiuni care au fost aprobate și difuzate spre aplicare.
7.1.4.	Hărțuire sexuală	orice comportament sau acțiune, fie verbală, fizică, psihologică sau discriminatorie, care are ca efect crearea unui mediu de lucru ostil, intimidant sau umilitor pentru personalul medical, administrativ, colaboratori sau pacienți în cadrul instituției medicale.
7.1.5.	Gender	aspectul social al relațiilor dintre femei și bărbați, care se manifestă în toate sferele vieții
7.1.6	Limbaj sexist	expresii și adresări ce prezintă femeia și bărbatul în manieră umilitoare, degradantă și violentă, ofensând demnitatea acestora
7.1.7.	Reclamant	persoană împotriva căreia s-a formulat plângerea cu privire la săvârșirea unei fapte de hărțuire sexuală;
7.1.8.	Petiționar	persoană care se consideră victimă și sesizează printr-o plângere despre săvârșirea unei fapte de hărțuire sexuală împotriva sa;
7.1.9	Victimizare	orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe adverse ca urmare a depunerii unei plângeri sau înaintării unei acțiuni în instanța de judecată în scopul asigurării aplicării prevederilor prezentei Proceduri sau în scopul furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plângerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană
7.1.10	Spațiile asociate activității	zonele fizice și virtuale unde se desfășoară munca sau interacțiunile profesionale, incluzând cabinetele medicale, sălile de tratament, zonele de așteptare, unitățile de urgență, precum și comunicările digitale sau telefonice legate de serviciu
7.1.11	Colaboratori externi	persoane sau entități care interacționează cu instituția medicală în context profesional, cum ar fi pacienții, vizitatorii, furnizorii de echipamente sau servicii, ori partenerii instituționali
7.1.12	Mediu profesional sigur și respectuos	un climat de lucru în care sunt promovate respectul, empatia și incluziunea, iar orice formă de hărțuire este prevenită prin măsuri

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

		conforme cu legislația și principiile etice specifice domeniului medical
7.1.13	Incidente de hărțuire raportabile	orice situație observată sau reclamată în cadrul instituției medicale, care implică comportamente inadecvate, cum ar fi remarci ofensatoare, gesturi intimidante sau abuz de putere, și care necesită documentare și investigare conform procedurilor interne pentru prevenirea hărțuirii.

7.2 Abrevieri ale termenilor:

Nr. Crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
7.2.1.	PO	Procedură operațională
7.2.2.	PS	Procedură de sistem (generală)
7.2.3.	E	Elaborare
7.2.4.	V	Verificare
7.2.5.	A	Aprobare
7.2.6.	Ap	Aplicare
7.2.7.	Ah	Arhivare
7.2.8.	EN	Standard european
7.2.9.	ISO	Organizația internațională pentru standardizare
7.2.10.	IWA	Acordul Workshop internațional
7.2.11.	CEN	Comitetul european pentru standardizare
7.2.12.	TS	Specificații tehnice
7.2.13.	TR	Raport tehnic
7.2.14.	RP	Responsabil de proces
7.2.15.	REP	Registrul de evidență a procedurilor
7.2.16.	MS	Ministerul Sănătății
7.2.17.	IMSP	Instituție medico-sanitară publică
7.2.18.	MSPS	Ministerul Sănătății și Protecției Sociale
7.2.19.	DRN	Dispensarul Republican de Narcologie

8. Descrierea procedurii operaționale

Generalități:

Principiile generale promovate de prezenta Procedură sunt:

1. Principiul egalității – principiu ce prevede egalitatea între toți angajații, pacienții internați, reprezentant legal al pacientului în ceea ce privește drepturile, oportunitățile și responsabilitățile în toate domeniile vieții;

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

2. Principiul prevenirii tuturor situațiilor de încălcare a Codului deontologic prin implementarea în regim prioritar a politicilor în domeniul prevenirii cazurilor de încălcare a Codului de Etică Deontologie

3. Principiul celerității —prin reacționarea rapidă și promptă a subiecților responsabili la plângerile prin care sunt sesizate cazuri de încălcare a Codului de Etică Deontologie, precum și realizarea în cel mai scurt timp a tuturor acțiunilor necesare în vederea examinării circumstanțelor cazului pentru identificarea sancționarea persoanelor care au comis sau admis fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie:

4. Principiul protecție a datelor cu caracter personal - prevede obligația respectării confidențialității informației a normelor deontologice profesionale de către toate persoanele implicate în înregistrarea, examinarea raportarea cazului;

5. Principiul contradictorialității egalității părților în drepturile procedurale — prevede posibilitatea părților (petiționar și reclamat) de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în procesul de examinare a cazului. de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător independent de alte organe persoane, de expune opinia asupra oricărei probleme de fapt de drept care are legătură cu cazul aflat în examinare. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege se asigură prin crearea posibilităților egale, suficiente adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

6. Principiul protecției victimelor și martorilor — prevede protecția victimelor și martorilor, inclusiv împotriva acțiunilor de victimizare a oricărui tratament negativ în legătură cu depunerea unei plângeri în care sunt invocate fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie.

8.1 Prevenirea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie

- În scopul informării și sensibilizării despre cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie angajații/salariații, stagiarii și voluntarii vor fi instruiți la angajare în cadrul activităților de dezvoltare profesională interne sau externe cu privire la procedura de prevenire, examinare raportare a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie;
- Orice persoană care înaintează o plângere despre pretinse fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie (Anexa nr. 2), precum și persoanele implicate în procesul de examinare ca martori, sunt protejate de victimizare și nu vor fi sancționate pentru raportare sau participare în procesul de examinare a cazurilor.

8.2 Documente utilizate:

- Procedura operațională cadru privind elaborarea procedurilor.
- Procedură standard de sistem Prevenirea, examinarea și raportarea cazurilor de hărțuire sexuală la locul de muncă

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

8.3. Resurse necesare în procesul de elaborare și implementare a procedurilor:

8.3.1. Resurse materiale: documentație medicală, acte, pix

8.3.2. Resurse umane: Persoanele care în contextul sarcinilor de serviciu, sunt implicate în activitățile specifice, care fac obiectul procedurii operaționale

8.3.3. Resurse financiare: sunt reprezentate de cheltuielile necesare pentru achiziționarea resurselor materiale.

8.3.4. Resurse nemateriale: acte ce confirmă calificarea, specializări, certificate de educație medicală continuă și instruiți.

8.4. Modul de lucru

Modul de sesizare și înregistrare a cazuri de încălcare a Codului de Etică și Deontologie

8.4.1 Orice persoană (salariat sau pacient) are dreptul să reclame cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie la Comitetul de Etică/Bioetică, la Avocatul Poporului sau direct în instanțele de judecată, în modul prevăzut de lege.

8.4.2 Plângerea se depune, în formă electronică sau olografă și trebuie să conțină, următoarele elemente:

- numele/ prenumele și datele de contact ale persoanei care a formulat plângerea;
- numele/ prenumele ale pretinsului făptuitor sau alte date care pot contribui la identificarea acestuia, dacă sunt cunoscute;
- descrierea comportamentului de încălcare a Codului de Etică și Deontologie care constituie obiectul plângerii, cu precizarea locului și timpului unde a avut loc fapta (dacă se cunoaște);
- numele/prenumele și datele de contact al martorilor (în cazul în care aceștia sunt);
- probe sau acte/documente justificative (în cazul în care acestea sunt);
- data depunerii plângerii;
- semnătura persoanei care a formulat și depus plângerea.

8.4.3 Plângerea cu referire la încălcare a Codului de Etică Deontologie se înregistrează în Registrul de evidență a plângerilor pe cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie (Anexa 3), unde se indică:

- Data depunerii plângerii;
- Numele/ prenumele persoanei care a formulat plângere, cu excepția plângerilor anonime și a cazurilor în care se solicită expres depersonalizarea datelor de identitate;
- Numele/prenumele. funcția persoanei împotriva căruia a fost formulată plângerea;
- Descrierea pretinsei fapte;
- Măsuri de protecție solicitate/aplicate;
- Decizia adoptată în rezultatul examinării plângerii.

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

8.4.4. După înregistrarea plângerii, prin demers în adresa Comitetului de bioetică, conform modelului stabilit în Anexa nr. 4, plângerea cu privire la cazul de încălcare a Codului de Etică și Deontologie se aduce la cunoștința membrilor Comitetului de bioetică cât de curând posibil, dar nu mai târziu de 72 de ore de la momentul înregistrării.

8.5. Măsuri de protecție a persoanei care a depus plângere cu referire la încălcare a Codului de Etică și Deontologie

8.5.1. Persoana care a formulat plângerea cu referire la încălcarea Codului de Etică și Deontologie poate beneficia (la solicitare) de măsuri de protecție împotriva acțiunilor adverse. Măsurile de protecție pot fi aplicate din momentul înregistrării plângerii și până la primirea unei decizii definitive în cazul sesizat, prin:

- a) schimbarea locului de muncă;
- b) modificarea programului de lucru;
- c) modificarea fișei postului.

8.5.2. Cererea prin care se solicită măsuri de protecție împotriva acțiunilor adverse se depune către Comitetul de Bioetică, care decide asupra înaintării propunerii respective organului căruia i se atribuie dreptul de angajare. Cererea prin care se solicită măsuri de protecție împotriva acțiunilor adverse se va examina în termen de 72 de ore de la primire.

8.5.3. Dacă sesizarea este anonimă, persoana nu poate beneficia de măsurile de protecție prevăzute la pct. 8.5.1 .

8.5.4 Pe durata examinării plângerii privind fapta de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, președintele Comitetului de Bioetică poate propune organului căruia i se atribuie dreptul de angajare suspendarea raporturilor de muncă în condițiile prevăzute de Codul Muncii sau una din următoarele măsuri:

- a) schimbarea locului de muncă;
- b) modificarea programului de lucru;
- c) modificarea fișei postului;
- d) numirea unui mentor responsabil de activitatea acesteia.

8.5.5. În cazul pornirii urmăririi penale în baza art. 173 CP suspendarea provizorie din funcție se va aplica prin încheierea judecătorului de instrucție, la demersul procurorului, pe un termen de 6 luni, cu posibilitatea prelungirii termenului până la 24 de luni, în condițiile prevăzute la art. 200 alin. (2) Cod de procedură penală. Pentru motive care justifică existența riscului de împiedicare a desfășurării normale a urmăririi penale, prelungirea suspendării provizorii din funcție poate fi dispusă pentru o perioadă care nu poate depăși 48 de luni calculate cumulativ în cursul urmăririi penale. Prelungirea să dispune prin încheierea judecătorului de instrucție, la demersul motivat al procurorului, pentru fiecare 6 luni. Încheierea judecătorului de instrucție prin care va fi aplicată sau prelungită suspendarea din funcție a persoanei învinuită de hărțuire sexuală se expediază în adresa organului căruia i se atribuie dreptul de angajare de către procuror sau grefa instanței de judecată. După expirarea termenului

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

suspendării provizorii stabilit prin încheierea instanței de judecată, persoana revine la locul de muncă, dacă nu există o sentință prin care a fost privat de dreptul de a ocupa anumite funcții. În situația descrisă, președintele Comitetului de bioetică poate propune conducătorului instituției, în funcție de circumstanțele specifice ale cazului și cu scopul de a asigura un mediu de munca favorabil, aplicarea față de presupusul făptuitor a unei/ unor dintre măsurile prevăzute la pct. 8.5.4 de mai sus.

8.5.6. Persoana care a formulat o plângere privind încălcarea Codului de Etică Deontologie poate înainta către Comitetul de bioetică o cerere motivată cu privire la menținerea măsurilor de protecție după primirea unei decizii definitive în cazul sesizat.

8.6. Examinarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie

8.6.1 . Examinarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie se desfășoară, conform procedurii stabilite pentru examinarea plângerilor atribuite în competența Comitetului de bioetică.

8.6.2. Examinarea cazului de încălcare a Codului de Etică și Deontologie este confidențială. Acces la informația prezentată Comitetului de bioetică o au doar persoanele care au competențe în examinarea la astfel de plângeri, în corespundere cu prevederile prezentei Proceduri. Transmiterea informației legate de examinarea plângerii altor persoane decât celor care au competențe stabilite, atrage răspundere disciplinară și/ sau altă formă de răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

8.6.3. Concomitent cu inițierea procedurii de examinare a plângerii privind încălcarea Codului de Etică și Deontologie, secretarul Comitetului de bioetică întocmește un dosar în format electronic și/sau pe suport de hârtie, care conține toate înscrisurile ce se referă la procedura respectivă. Dosarul va cuprinde, după caz:

- date/informații asupra cazului examinat;
- date/informații rezultate din procesul de audiere a victimei;
- date/informații rezultate din procesul de audiere a martorului;
- date/informații rezultate din procesul de audiere a presupusului făptuitor;
- propuneri/recomandări, în baza celor constatate.

8.6.4. Termenul de examinare a plângerii de încălcare a Codului de Etică și Deontologie este unul rezonabil, dar care nu poate depăși 30 de zile calendaristice. Din motive justificate legate de complexitatea cazului, termenul general de examinare poate fi prelungit cu cel mult 15 zile.

8.6.5. Dacă persoana față de care este formulată plângerea, la momentul examinării cazului de încălcare a Codului de Etică și Deontologie se afla în concediu de odihnă, concediu de studii sau medical, Comitetul de bioetică va dispune suspendarea examinării plângerii până la revenirea acestuia la serviciu.

8.6.6. Etapele examinării plângerii privind încălcarea Codului de Etică și Deontologie sunt consemnate în proces-verbal, care este întocmit de secretarul Comitetului de bioetică.

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

8.6.7. Până la etapa de elaborare a propunerilor și recomandărilor cu privire la rezultatele examinării, părțile pot opta pentru soluționarea amiabilă a cazului, cu excepția cazului care constituie încălcare a Codului de Etică și Deontologie cu grad de infracțiune în sensul art. 173 Cod Penal.

8.6.8. În dependență de rezultatele examinării plângerii, Comitetul de bioetică înaintează către organul căruia i se atribuie dreptul de angajare propuneri și recomandări cu privire la:

- inclusiune într-un program de remediere comportamentală a persoanei care a săvârșit sau admis fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, precum și monitorizarea sa pentru o perioadă decisă de către organul căruia i se atribuie dreptul de angajare;
- sanționarea disciplinară, în conformitate cu prevederile Codului Muncii;
- inițierea în privința persoanei care a săvârșit fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie a procedurii de evaluare a activității în mod extraordinar;
- delegarea la cursuri de instruire profesională, precum și, după caz, organizarea de cursuri de instruire profesională, internă sau externă, pentru personalul autorității respective;
- alte recomandări, în vederea monitorizării comportamentului persoanei care a săvârșit fapta;
- încetarea cauzei, atunci când nu se confirmă pretinsul caz de încălcare.

8.7. Examinarea cazurilor de victimizare.

8.7.1 Victimizarea reprezintă orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe adverse ca urmare a depunerii unei plângeri sau înaintării unei acțiuni în instanța de judecată în scopul asigurării aplicării prevederilor prezentei Proceduri sau în scopul furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plângerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană. Exemple de victimizare includ, dar nu se limitează la:

- transferul în altă funcție, fără acordul persoanei vizate;
- schimbarea locului de muncă, fără acordul persoanei vizate;
- modificări în programul de lucru sau postului, fără acordul persoanei vizate;
- evaluări negative ale performanței individuale;
- aplicarea nejustificată a unei sancțiuni disciplinare;
- refuzul nejustificat de promovare, ajustare sau acomodare rezonabilă a programului de muncă;
- orice comportament ofensiv sau acțiune adversă.

8.7.2. Persoanelor implicate în procesul examinării plângerilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie (victima, reprezentanți ai victimei, martorii, factorii de decizie, etc.), în cazul solicitării, li se asigură protecție împotriva victimizării, în termen de 24 ore în termenii și condițiile prevăzute în Capitolul V.

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

8.7.3. Persoana care consideră că a fost Supusă victimizării poate adresa o plângere **Comitetului de bioetică sau Consiliul pentru Egalitate.**

8.7.4. În cazul săvârșirii acțiunilor de victimizare împotriva unei persoane care a raportat acte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie sau a participat la examinare în cadrul procedurilor prevăzute de prezenta Procedură, Comitetul de bioetică solicită organului căruia i se atribuie dreptul de angajare, inițierea anchetei de serviciu în corespundere cu prevederile Codului Muncii și informează victima despre dreptul de a se adresa la Consiliul pentru Egalitate, pentru examinarea cazului conform competenței atribuite prin Legea 121/2012 privind asigurarea egalității.

8.7.5. Comiterea acțiunilor de victimizare, poate atrage răspunderea disciplinară a persoanei responsabile.

9. Responsabilități și răspunderi în derularea activității:

9.1 Pentru angajați

9.1.1 . Angajații/salariații IMSP DRN, în exercitarea atribuțiilor de serviciu. au următoarele obligații:

- a) de a nu recurge la comportamente ce se încadrează în fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie care constituie infracțiune incriminată în art. 173 Cod Penal.
- b) de a nu admite și a nu tolera faptele de încălcare a Codului de Etică și Deontologie și/sau victimizare;
- c) de a sesiza despre cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie și/sau victimizare;
- d) de a reacționa cu promptitudine la sesizarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie și/sau victimizare;
- e) de a contribui la examinarea cauzelor și condițiilor ce au dus la comiterea faptelor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie și/sau victimizare.

9.1.2. Exemple de conduită sau comportamente care constituie încălcare a Codului de Etică și Deontologie includ, dar nu se limitează la:

- 1) Conduita fizică - contact fizic nedorit (atingeri necorespunzătoare ale corpului), violență fizică (inclusiv agresiunea sexuală) sau stimulări, pentru a solicita favoruri sexuale, dacă lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare;
- 2) Conduita verbală - expuneri privind aspectul, vârsta, viața privată a unei persoane, comentarii sexuale, glume de natură sexuală, avansuri sexuale, invitații sociale și nedorite pentru întâlniri sau intimitate fizică, insulte legate de sexul persoanei sau alte caracteristici ale sale, observații exagerat de familiare, trimiterea de mesaje umilitoare, degradante, prin telefon, e-mail sau orice alte mijloace de comunicare, dacă lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare;
- 3) Comportament nonverbal - afișarea materialelor sugestive sau explicite sexual, gesturi sugestive sexual, fluierături, priviri insistente, dacă lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare;

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

9.1.3. Încălcarea Codului Deontologic al lucrătorului medical și Codului de etică Instituțional se incriminează administrativ sau penal în art. 173 Cod penal și se realizează prin pretinderea unui act de orice natură, dacă prin aceasta se creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare pentru victimă, săvârșită profitând de starea de dependență a victimei sau prin amenințare, cu condiția că fapta nu întrunește elementele violului sau ale acțiunilor neconsimțite.

9.2 Atribuțiile subiecților responsabili de prevenirea, examinarea și raportarea cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie:

9.2.1. Comitetul de bioetică din cadrul IMSP DRN în procesul de examinare a cazurilor de încălcare a Codului de Etică și Deontologie au următoarele atribuții:

- examinează plângerile cu referire la încălcarea Codului de Etică și Deontologie și constată încălcări sau neîncalcări ale prevederilor prezentei Proceduri;
- colectează informații și materiale relevante, inclusiv prin solicitarea de informație și audierea altor persoane care pot deține informații la cazurile aflate în examinare;
- înaintează conducătorilor instituțiilor propuneri privind sancționarea angajaților/salariaților din instituțiile medicale publice private care au admis încălcări ale prezentei Proceduri, deciziile fiind luate de către organul căruia i se atribuie dreptul de angajare.

Procedura de Sistem va fi adusă la cunoștința angajaților/salariaților, inclusiv celor care activează în bază de contract, altul decât contractul individual de muncă, care efectuează voluntariat, stagiul sau care sunt detașați prin:

- sistemul informațional e-cancelarie;
- contra semnătură personală prin subdiviziuni structurale angajaților.

10. Anexe, înregistrări, arhivări

Anexa nr. I: Clasificarea actelor de hărțuire și/sau hărțuire sexuală după formele de manifestare și gradul de severitate

Anexa nr.2: Model plângere

Anexa nr.3: Registrul de evidență a plângerilor cu privire la cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie

Anexa nr.4: Demers către Comitetul de bioetică

Anexa nr.5: Chestionar de bază

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

Anexa №1
la Procedura operațională
Consultarea, adresarea și examinarea la
Comitetul de Etică
(Bioetică)
Ediția 1

CLASIFICAREA ACTELOR DE HĂRȚUIRE ȘI/SAU HĂRȚUIRE SEXUALĂ ȘI COMPORTAMENTELOR NECONFORME DUPĂ FORMELE DE MANIFESTARE ȘI GRADUL DE SEVERITATE

Formele de manifestare	Grad de severitate		
	Subtil	Mediu	Grav
1.Fizice			
mângâieri, îmbrățișări, atingeri ale corpului		X	
săruturi		X	
atingeri într-o manieră sexuală, ciupituri, masaj		X	X
atingerea/frecarea aparent accidentală a unor părți ale corpului altei persoane		X	X
expunere indecentă	X	X	X
blocarea trecerii, agresiune fizică		X	X
comportament criminal, inclusiv agresiune sexuală, urmărire			X
tentative de viol, viol etc.			X
2.Verbele			
comentarii nedorite despre viața privată sau sexuală a unei persoane		X	
discutarea propriei vieți sexuale			
propuneri și avansuri sexuale directe		X	X
discuții explicit sexuale		X	X
remarci indiscrete	X	X	
folosirea de expresii și porecle cu conotații sexuale		X	
insinuări de natură sexuală		X	X
comentarii sugestive despre înfățișarea, corpul persoanei sau vestimentația acesteia		X	

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

comentarii sexuale și glume		X	X
emiterea de sunete cu caracter sexual, fluierături cu tentă sexuală		X	X
amenințări			X
insulte obscene		X	X
promisiuni în schimbul favorurilor sexuale		X	X
răspândirea zvonurilor despre o persoană	X	X	
3. Nonverbale/posturale			
gesturi sexuale sugestive		X	
gesturi cu mâna, degetele, brațele sau picioarele		X	
priviri lascive, studierea ostentativă a corpului unei persoane, diverse expresii faciale	X	X	
invadarea spațiului personal/intim al unei persoane prin apropierea nepermisă de acea persoană	X	X	
curtoazie exagerată, falsă	X	X	
expunerea indecentă a unor părți ale corpului etc.		X	
4. Scrise/grafice			
trimiterea unor poze/desene cu tentă pornografică		X	
adresarea unor scrisori de dragoste indezirabile	X	X	
trimiterea de mesaje, mesaje telefonice, e-mailuri pornografice și/ sau amenințătoare		X	X
afișarea de poze pornografice, calendare, reviste sexy cu femei/bărbați	X	X	
afișarea de imagini grafice sexuale, postere sau fotografii			
postări sexuale pe site-urile sociale	X	X	
comunicări ofensatoare	X	X	
5. Psiho-emoționale			
amenințări, constrângeri, abuz de autoritate prin condiționarea obținerii unor beneficii în plan profesional de acceptare a comportamentelor de hărțuire		X	X
oferirea de cadouri cu tentă sexuală (lenjerie intimă, obiecte sexuale)		X	X

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

obligarea subalternilor să poarte îmbrăcăminte sumară la locul de muncă			X
insistențe privind acceptarea unei invitații sau a începerii unei relații, urmărirea persoanei		X	X
sabotarea muncii unei persoane	X	X	
umilirea publică a persoanei		X	X
excluderea persoanei de la anumite activități, din echipe de lucru, de la întreveneri, ședințe, evenimente	X	X	
6.Comportament neconform funcției			
asumarea unor priorități pentru avantaj personal		X	
depășirea atribuțiilor de serviciu conform fișei de post			X
neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu conform fișei de post		X	
7.Comportament neconform față de pacienți sau reprezentanții legali ai acestora			
lezarea drepturilor pacientului			
nerespectarea nefondată a protocolului clinic aprobat			
atitudine neprofesionistă, denigratoare sau inumană			

Anexa №2
la Procedura operațională
Consultarea, adresarea și examinarea la
Comitetul de Etică
(Bioetică)
Ediția 1

PLÂNGERE

Subsemnata/Subsemnatul _____,
(numele, prenumele)

deținând funcția de _____
(denumirea funcției)

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

în cadrul _____
(instituția)

date de contact _____

—
(telefon, e-mail)

informez despre următoarele: _____

—

—

—

—

(descrierea pretenției fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie)

Reclamat: _____

—

(numele, prenumele, funcția deținută)

Martori: _____

—

(numele, prenumele, funcția deținută)

Probe sau acte/documente justificative: _____

—

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

Data _____

Semnătura _____

Anexa №3
la Procedura operațională
Consultarea, adresarea și examinarea la
Comitetul de Etică
(Bioetică)
Ediția 1

REGISTRUL
de evidență a plângerilor cu privire la cazurile de încălcare a
Codului de Etică și Deontologie

Nr. d/o	Numele, prenumele, funcția	Data depunerii plângerii	Măsurile de protecție solicitate	Descrierea pretenției fapte de încălcare a Codului de Etică și Deontologie	Numele, prenumele, funcția reclamatului	Decizia adoptată în rezultatul examinării plângerii
1	2	3	4	5	6	7

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

Semnătura_____

Anexa №4
la Procedura operațională
Consultarea, adresarea și examinarea la
Comitetul de Etică
(Bioetică)
Ediția 1

DEMERS
către Comitetul de Bioetică

Prin prezentul, dna/dl _____ din cadrul
(nume, prenume) (funcția deținută)

_____ pretinzând că a fost supusă/s unui
(subdiviziunea)

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

tratament necorespunzător sau încălcare a Codului de Etică și Deontologie în următoarele
circumstanțe_____

s-a adresat cu o plângere către Comitetul de Etică (Bioetică)_____

(nume, prenume)

pe data de_____, ora_____.

Persoana a fost informată cu privire la drepturile sale, inclusiv de a depune plângere la
Procuratură/poliție pe faptul dat.

Plângerea a fost înregistrată în Registrul de evidență a plângerilor cu privire la cazurile de
încălcare a Codului de Etică și Deontologie cu nr._____.

Reprezentantul Comitetului de Bioetică _____

semnătura

Anexa №5
la Procedura operațională
Consultarea, adresarea și examinarea la
Comitetul de Etică
(Bioetică)
Ediția 1

CHESTIONAR DE BAZĂ

1. Întrebări generale pentru stabilirea profilului -

- Identitate de gen:
- ☐ Bărbat
- ☐ Femeie

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

2. Vârsta:

- ☐ 16 - 20
☐ 21 - 30
☐ 31 - 40
☐ 41 - 50
☐ 51 - 60
☐ 61 +

Întrebări generale cu privire la climatul instituțional

3. Vă rugăm să indicați nivelul dvs. de acceptare cu următoarele afirmații:

Mă simt apreciat/ă în mediul de activitate	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Superiorii respectă opinia mea și a colegilor în procesul de activitate	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Cred că superiorii sunt cu adevărat preocupați de bunăstarea mea	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Am relații colegiale cu colegii de serviciu	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Mă simt parte a echipei	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Sunt entuziasmat/-ă să fiu parte a echipei	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Mă simt sigur/ă în echipa în care activez	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord

4. Vă rugăm să indicați nivelul Dvs. de acceptare cu următoarele afirmații:

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

Superiorii ar trebui să întreprindă mai multe acțiuni pentru a proteja colegii de acțiuni care dăunează persoanei/echipei	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Dacă se întâmplă situații de criză în echipă, superiorul le va gestiona eficient	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Superiorul intervine târziu în situații de criză sau nu intervine deloc	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Există proceduri și protocoale de suport și asistență în cadrul autorității pentru a acorda sprijin persoanelor care trec prin situații complicate	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord

Percepții despre leadership, politici și raportare

5. Dacă cineva ar raporta o încălcare a Codului de Etică avută în cadrul unității, cât de probabil este ca:

Unitatea va lua situația în serios	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil
Unitatea va gestiona și redirecționa informația instituțiilor competente să acționeze și nu o va comunica altor subiecți terți irelevanți	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil
Unitatea va sesiza subiecții cu atribuții de urmărire penală, dacă e cazul	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil
Unitatea va întreprinde pași pentru a asigura protecția victimei	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

Unitatea va acorda servicii de suport victimei sau va încerca să o redirecționeze la servicii de suport	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil
Unitatea va investiga pe intern cauza unor astfel de acțiuni	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil
Colegii din cadrul unității vor susține victima în proces	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil
Victima ar putea să fie supusă presiunilor din partea agresorului	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil
Cariera victimei care a raportat situația ar putea să sufere din cauza plângerii depuse	Foarte probabil Moderat probabil Puțin probabil Deloc probabil

6. Ați beneficiat de instruire în politici și proceduri privind incidentele de încălcare a Codului de Etică și Deontologie, cum să raportați un incident, resurse confidențiale, proceduri de investigare?

- ☐ Da
☐ Nu

7. Ați beneficiat de instruire în prevenirea încălcărilor Codului de Etică și Deontologie?

- ☐ Da
☐ Nu

8. Dacă da, cât de utilă și accesibilă a fost instruirea?

- ☐ Foarte utilă
☐ Moderat utilă
☐ Oarecum utilă
☐ Puțin
☐ Inutilă

9. Vă rugăm să indicați nivelul Dvs. de acceptare cu următoarele afirmații:

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

Dacă eu sau un coleg am fost victimă a încălcării Codului de Etică și Deontologie, știu unde să merg pentru a obține ajutor	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Cunosc procedurile interne	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord
Am încredere în procedurile interne	Total de acord De acord Dezacord Total dezacord

10. Ați avut astfel de incidente în activitatea Dvs.? Dacă da, unde a avut loc incidentul?

- ☐ În instituție, în timpul orelor de serviciu;
- ☐ În instituție, în afara orelor de serviciu;

11. Cui ați raportat incidentul?

- ☐ Nimănui
- ☐ Superiorului
- ☐ Membrului familiei
- ☐ Colegului de serviciu
- ☐ Altui subiect, Vă rugăm să specificați_____.

12. Dacă nu ați avut astfel de incidente, bifați instituțiile la care ați putea raporta cazurile de încălcare a Codului de Etică și Deontologie. (alegere multiplă)

- ☐ Consiliul pentru egalitate
- ☐ Comitetului de bioetică
- ☐ Poliție
- ☐ Procuratură
- ☐ Oficiul Avocatului Poporului
- ☐ Organizațiile societății civile

13. Dacă nu ați comunicat nimănui despre incident, de ce? (alegere multiplă)

- ☐ Mi-a fost rușine
- ☐ Este o chestiune privată cu care o să mă clarific singur/singură
- ☐ Nu doresc ca persoana care a comis fapta să aibă neplăceri
- ☐ Nu doresc ca eu să am neplăceri
- ☐ Îmi este frică ca să nu fiu înțeles/înțeleasă

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

- ☐ Mă tem că o să fiu blamat/blamată
- ☐ Din cauza că oricum nimic nu se va întreprinde

14. Cum considerați, care ar fi barierele cele mai frecvente în raportarea unor astfel de incidente? (în cazul în care persoana care completează acest chestionar nu ar vrea să se identifice sau nu a avut experiența unor astfel de situații). (alegere multiplă)

- ☐ Rușinea
- ☐ Este o chestiune privată
- ☐ Evitarea neplăcerilor de partea victimei
- ☐ Evitarea neplăcerilor pentru persoana care a comis fapta
- ☐ Frica de a nu fi înțeles/înțeleasă
- ☐ Frica de blamare
- ☐ Din cauza că oricum nimic nu se va întreprinde

15. În cazul în care nu ați raportat din cauzele expuse mai sus, ce proceduri/măsuri ar trebui să fie implementate pentru a depăși barierele de raportare?

- ☐ Chestionare periodică anonimă;
- ☐ „Exit Interview” (Interviul de ieșire - discuția pe care angajatorul o are cu angajatul care părăsește organizația);
- ☐ Proceduri ajustate;
- ☐ Sancțiuni mai dure;
- ☐ Transmiterea mesajelor de „tolerantă 0” față de astfel de fapte din partea conducerii;
- ☐ Măsuri de protecție a persoanelor care trec prin astfel de situații și/sau persoanelor care raportează aceste incidente.

11. Cuprins:

	Denumirea componentei	Pagina
1	Denumirea PO. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale	
2.	Situația edițiilor a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale	2

	Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Dispensarul Republican de Narcologie	Procedură standard de sistem Consultarea, adresarea și examinarea la Comitetul de Etică (Bioetică)	Ediția: 1 Nr.de ex.: 23
		Cod: DRN/PS/SMC-10.25	Revizia: 0 Nr.de ex. : -
			Exemplar nr.:

3.	Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale	3-4
4.	Scopul procedurii	4
5.	Domeniul de aplicare a procedurii operaționale	5
6.	Documentele de referință aplicabile activității procedurale	5-6
7.	Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedură	7-8
8.	Descrierea procedurii operaționale	8-14
9.	Responsabilități răspunderi în derularea activității	14
10.	Anexe	15-27
11.	Cuprins	28